EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 3.12.2025
COM(2025) 688 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o pogajanjih Komisije na področju izvoznih kreditov v smislu Uredbe (EU) št. 1233/2011

1. Uvod

Uredba (EU) št. 1233/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o uporabi nekaterih smernic na področju uradno podprtih izvoznih kreditov in o razveljavitvi odločb Sveta 2001/76/ES in 2001/77/ES[1] v Prilogi I določa, da Evropska komisija Evropskemu parlamentu poroča o pogajanjih o uradno podprtih izvoznih kreditih. To poročilo zajema glavne dogodke na področju mednarodnih pravil o izvoznih kreditih v letu 2024 (od 1. januarja do 31. decembra).

Od poznih sedemdesetih let prejšnjega stoletja je **Sporazum OECD o uradno podprtih izvoznih kreditih** (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) glavni forum za mednarodna pravila o izvoznih kreditih[2]. Sporazum poleg splošnih pravil o transakcijah izvoznih kreditov vsebuje tudi sektorske dogovore, ki zajemajo posebna pravila financiranja za določene industrijske sektorje in vrste dejavnosti, vključno s sektorskim dogovorom o podnebnih spremembah, sektorskim dogovorom o ladjah in sektorskim dogovorom o zrakoplovih.

2. Dogodki v okviru OECD v obdobju poročanja

Med najpomembnejše dogodke v obdobju poročanja sodijo: pregled člena 6 Sporazuma z namenom, da se prepoved projektov termoelektrarn na premog razširi na vse projekte na področju fosilnih goriv, začetek razprave o specifičnih pogojih financiranja za socialno infrastrukturo in podporo državam v razvoju, pregled različnih razredov projektov v sektorskem dogovoru o podnebnih spremembah, začetek razprave o spremembi sektorskega dogovora o ladjah, zlasti da se preučijo brezemisijske in nizkoemisijske ladje, pri čemer je bil prvi sestanek neformalne strokovne skupine Odbora za ladjedelništvo 15. marca 2024, ter ustanovitev strokovne skupine, zadolžene za pregled seznama Konvencije iz Cape Towna v okviru sektorskega dogovora o zrakoplovih (v nadaljnjem besedilu: strokovna skupina za Konvencijo iz Cape Towna), 18. novembra 2024. V nadaljevanju je navedenih še več omembe vrednih dogodkov.

Podpora za fosilna goriva

Potem ko je EU julija 2022 udeleženkam predstavila predlog revizije člena 6 Sporazuma z namenom, da se prepoved projektov termoelektrarn na premog razširi na vse projekte na področju fosilnih goriv (vključno z dejavnostmi rudarjenja in prevoza termalnega premoga, dejavnostmi iskanja, proizvodnje, prevoza, skladiščenja, rafiniranja, distribucije surove nafte in zemeljskega plina za energetski sektor ter proizvodnjo električne energije z nezmanjšanimi emisijami), in novembra 2023 prenovljen predlog z več informacijami o svojem pristopu, je marca 2024 predstavila nov predlog revizije člena 6. Udeleženke v skladu s tem predlogom sektorju energije iz fosilnih goriv ne bi smele odobriti uradno podprtih izvoznih kreditov ali vezane pomoči, razen v omejenih in jasno opredeljenih okoliščinah, ki so skladne z omejitvijo segrevanja ozračja na 1,5 °C in cilji Pariškega sporazuma.

Na podlagi drugih predlogov udeleženk je bil 24. novembra 2024 predstavljen nov skupni predlog, udeleženke pa so bile pozvane, naj do sredine decembra predložijo pripombe.

[1] UL L 326, 8.12.2011, str. 45.

[2] K Sporazumu je do danes pristopilo 11 udeleženk: Avstralija, Kanada, Evropska unija, Japonska, Koreja, Nova Zelandija, Norveška, Švica, Turčija, Združeno kraljestvo in Združene države Amerike.

Dogovora med udeleženkami do konca leta ni bilo mogoče doseči, zato so se razprave nadaljevale v letu 2025.

Pravila o pologu iz Sporazuma

Ker bi se 13. decembra 2024 iztekla prožnost, o kateri so se udeležene dogovorile decembra 2023 – da se zahteva glede minimalnega pologa za transakcije v državah kategorije II s 15 % začasno zmanjša na 5 % – se je začela razprava o tem, ali naj ta prožnost postane trajna in ali bi jo lahko usmerili na socialno infrastrukturo. V zvezi s tem je EU predstavila dokument, v katerem je pozvala, naj se na podlagi dejstev preučijo potrebe in cilji različnih deležnikov Sporazuma in tako zagotovi, da bo vsakršno odločanje o morebitnih spremembah pravil o pologu v skladu s temeljnimi načeli OECD, kot so privabljanje zasebnega kapitala, trajnostne posojilne dejavnosti in enaki konkurenčni pogoji.

Na podlagi razprave med udeleženkami je bilo ugotovljeno, da zaenkrat ne želijo, da bi prožnost pri zahtevi glede minimalnega pologa postala trajna, in da se bo 13. decembra 2024 ta zato iztekla. Kljub temu so udeleženke opozorile, da je razprava o zmanjšanju pologa in o socialni infrastrukturi povezana s širšim vprašanjem povečanja podpore državam v razvoju, in se dogovorile, da bodo nadaljevale razpravo o tem, kako najbolje obravnavati to širše vprašanje.

Vprašanja pomoči, povezana s trgovino

Sekretariat OECD je proti koncu leta 2024 predlagal, da se v Sporazum vključijo zahteve glede poročanja in zaveza glede uporabe mednarodnih konkurenčnih razpisov pri zagotavljanju posojil nevezane uradne razvojne pomoči iz Sporazuma o preglednosti posojil nevezane uradne razvojne pomoči. Udeleženke so sekretariat OECD pozvale, naj pripravi osnutek besedila za sestanek, načrtovan za marec 2025.

Poleg tega se je začela razprava o reviziji metodologije, določene v Sporazumu za izračun ravni koncesivnosti transakcij vezane pomoči. To metodologijo, razvito v devetdesetih letih prejšnjega stoletja, bi bilo morda treba posodobiti, da bo odražala današnje okoliščine.

Sektorski dogovori

Sektorski dogovor o podnebnih spremembah

Delo v zvezi s sektorskim dogovorom o podnebnih spremembah v letu 2024 je bilo osredotočeno na štiri skupine sektorjev:

- Skupina 1: sektorji z označbami mest (ki nimajo opredelitev ali standardov) – razred projektov H tipa 4 (nizkoemisijski vodni promet) in razred projektov J (proizvodnja čistih tekočih in plinastih goriv). Kar zadeva razred projektov H, so se udeleženke dogovorile, da bodo počakale, da neformalna strokovna skupina Odbora za ladjedelništvo zaključi z delom, preden odločijo o nadaljnjih korakih za ta razred projektov. V zvezi z razredom projektov J ni bila sprejeta nobena odločitev o odstranitvi označbe mesta iz Priloge I in razprave se nadaljujejo.

- Skupina 2: Sektorji, za katere velja samoderogacijska klavzula in za katere bi posebni pogoji prenehali veljati 30. junija 2024 – razred projektov G (nizkoemisijska proizvodnja) in razred projektov I (minerali in rude za čisto energijo). Udeleženke so se strinjale, da bodo ohranile razrede projektov v Sporazumu in da bodo najpozneje do 30. junija 2026 pregledale dotlej razvite mednarodne standarde in se odločile, ali jih bodo vključile v vnose.

- Skupina 3: tradicionalni sektorji – razred projektov B (projekti sanacije v elektrarnah na fosilna goriva, nadomeščanje fosilnih goriv) in razred projektov C (energijska učinkovitost). Ti sektorji so bili obravnavani skupaj z revizijo člena 6 (glej zgoraj).

- Skupina 4: drugi sektorji – razred projektov D (zajemanje, uporaba in skladiščenje ogljika), razred projektov E (prenos, distribucija in skladiščenje energije) in razred projektov F (čisti vodik in amoniak). Zastavljena so bila vprašanja v zvezi z razlago teh razredov projektov in začela se je razprava o morebitni spremembi besedila Dodatka I k sektorskemu dogovoru o podnebnih spremembah.

Sektorski dogovor o ladjah

Prvi sestanek neformalne strokovne skupine Odbora za ladjedelništvo je bil 15. marca 2024, skupina pa se je nato sestala še 21. junija 2024 in 22. novembra 2024. Razprava je bila osredotočena na opredelitev brezemisijskih in nizkoemisijskih ladij ter določitev specifičnih pogojev financiranja za te ladje.

Za pomoč pri oblikovanju in usmerjanju razprav so bili strokovnjaki pozvani, naj pripravijo predstavitve o različnih temah, med drugim o strategiji in indeksih Mednarodne pomorske organizacije o razogljičenju ladijskega prometa ter o obstoječih taksonomijah za trajnostno financiranje ladijskega prometa. Delegacije so bile tudi pozvane, naj predstavijo svoje prakse financiranja ladij, da bi lahko bolje razumeli in evidentirali različne prakse izvoznokreditnih agencij.

EU je na podlagi teh razprav novembra 2024 predstavila predlog za vključitev določb o komercialnih referenčnih obrestnih merah (v nadaljnjem besedilu: CIRR) iz Sporazuma v sektorski dogovor o ladjah, saj ni bilo jasnega razloga, zakaj bi se morale določbe CIRR za standardne transakcije v okviru Sporazuma razlikovati od tistih, ki veljajo za transakcije v okviru sektorskega dogovora o ladjah.

Razprave o razogljičenju ladijskega prometa in reformi CIRR v okviru sektorskega dogovora o ladjah so se nadaljevale tudi v letu 2025.

Sektorski dogovor o zrakoplovih

Udeleženke so na 73. zasedanju 18. novembra 2022 začele razpravo o pregledu seznama držav, ki izpolnjujejo pogoje za znižanje najnižjih premijskih stopenj (v nadaljnjem besedilu: seznam Konvencije iz Cape Towna), saj je bil ta seznam posodobljen le z vključitvijo ene nove države, nobena država pa ni bila z njega nikoli odstranjena ali vsaj pregledana. Na podlagi te razprave je bila na 75. zasedanju udeleženk sektorskega dogovora o zrakoplovih 18. novembra 2024 ustanovljena strokovna skupina za seznam Konvencije iz Cape Towna, ki

bo udeleženkam pomagala pri pregledu tega seznama. Razprava o najboljšem pristopu k tej reviziji še poteka.

EU je 18. novembra 2024 udeleženkam sektorskega dogovora o zrakoplovih predstavila predlog za prilagoditev pogojev v okviru tega dogovora za helikopterje, zlasti v zvezi s praksami zagotavljanja podpore pred začetnim datumom kredita. Razprava je zajemala tudi možne spremembe sektorskega dogovora o zrakoplovih, in sicer glede pogodb o popravilu, vzdrževanju in obnovi, ter spodbude za trajnostne letalske kredite in izvozne kredite za razogljičenje letalstva.

Drugi dogodki

Reforma CIRR

Po ukinitvi obrestne mere LIBOR leta 2021 so se udeleženke na 159. zasedanju novembra 2023 dogovorile, da se uporaba začasne marže v višini 100 bazičnih točk obrestne mere CIRR, ki bi se iztekla 14. julija 2024, podaljša za eno leto (tj. do 14. julija 2025), da bi imele čas za razmislek o trajnejši rešitvi, ki bi zagotavljala predvidljivost izvoznikom, kupcem in deležnikom. V letu 2024 udeleženke niso predložile nobenih alternativnih predlogov, vprašanje pa je ostalo na dnevnem redu za sestanek marca 2025.

Poenoteni posebni dogovori

Udeleženke so leta 2024 predlagale samo en poenoteni posebni dogovor. Cilj poenotenega posebnega dogovora, ki je bil predlagan 19. decembra 2024 in so ga udeleženke zatem sprejele, je bil povečati podporo za lokalne stroške za kritje stroškov preselitve prebivalcev zaradi gradnje urbanega odseka avtoceste Yaoundé Nsimalen v Kamerunu. Poenoteni posebni dogovor je začel veljati 31. januarja 2025 in bo prenehal veljati 30. januarja 2027.

Komisija bo o novem razvoju dogodkov ustrezno obveščala Evropski parlament.